

**БАНК ОПЕРАЦИЯЛАРЫН ЖҮРГІЗУДІҢ ЖАЛПЫ ШАРТТАРЫ ТУРАЛЫ
ЕРЕЖЕЛЕР
«Al Hilal» Ислам Банкі» АҚ**

1. КІРІСПЕ

- 1.1. «Al Hilal» Ислам Банкі» АҚ (бұдан әрі мәтін бойынша «Банк») өзінің банк қызметін 2010 жылғы наурыздан бастап жүзеге асырады және банк және басқа операцияларды өткізуге Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкімен берілген лицензияның негізінде Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес өзінің қызметтерін ұсынады.
- 1.2. Банк операцияларын жүргізудің жалпы шарттары туралы осы ережелер (бұдан әрі - «Ережелер») Қазақстан Республикасының банк туралы Заңына және басқа заңнамалық актілеріне, Жарғыға және талқылауына сай Шарифатқа сәйкес, Банктің Кеңесіне сай Банктің басқа ішкі құжаттарына сәйкес және сол негізде әзірленді.
- 1.3. Банктер туралы Заңға сәйкес және Шарифатты сақтауды бақылау мақсатында барлық банк операциялары Кеңеспен бақыланады, ол Банктің Жалғыз акционері тағайындалатын тәуелсіз орган болып табылады.
- 1.4. Банк Банктің Директорлар кеңесімен бекітілген осы Ережелеріне сәйкес банк қызметін жүзеге асырады.
- 1.5. Ережелерде келесі туралы ақпараттар бар:
- 1) шекті сомалар және Ислам депозиті мен Исламдық қаржыландыру өнімдерінің мерзімдері;
  - 2) Банкпен қабылданатын қамтамасыз етуге қойылатын талаптар;
  - 3) банк операцияларын жүргізуге мөлшерлемелер мен тарифтердің шекті көлемдері;
  - 4) банк қызметтерін ұсыну туралы шешімдерді қабылдау үшін шекті мерзімдер;
  - 5) банк қызметтерін ұсыну үдерісінде туындайтын клиенттердің өтініштерін қарастыру тәртібі;
  - 6) Банк пен оның клиенттерінің құқықтары мен міндеттері, Банк пен оған байланысты тәуекелдердің банк операцияларын жүргізудің шарттары;
  - 7) клиенттермен жұмыс істеудің тәртібі туралы ереже;
  - 8) басқа шарттар.
- 1.6. Ережелер ашық ақпарат болып табылады және коммерциялық немесе банк құпиясы бола алмайды. Банк Ережелерді Банктің ғаламтор ресурсына орналастырады (web-сайттында) және олардың талап етуі бойынша Клиенттердің танысуы үшін қолжетімді етеді.
- 1.7. Ережелер жалпы стандартты ережелерді және банкаралық нарықта жүргізілетін операцияларды санамағанда, Банк операцияларын жүргізудің шарттарын белгілейді. Банк операцияларының және ислам банк өнімдерінің Банктің операцияларды жүргізуінің ерекше шарттары Банктің ішкі құжаттарымен, сонымен қатар, клиенттермен жасалған арнайы Келісімдермен белгіленеді.
- 1.8. Қандай да бір қызметтерді ұсынар алдында, Банк әр әлеуетті және қолданыстағы Клиентке қатысты «Өзіңнің клиентіңді Біл» деген сияқты қажетті алдын-ала рәсімдерін, сонымен қатар, Банктің ішкі құжаттарымен, лаңкестікті қаржыландыру және қылмыстық жолмен алынған табыстарды заңдастыруға қарсы күрес туралы Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының талаптарымен белгіленген басқа қажетті сараптамаларды орындайды.

2. АНЫҚТАМАЛАР

2.1. Келесі сөздер мен сөйлемдер осы ережелерде келесі тәсілмен түсіндірілуі тиіс:

«**Банк**» - «Al Hilal» Ислам Банкі» АҚ немесе олардың кез-келген филиалы.

«**Банк күні**» - Банк Қазақстан Республикасының бизнесі үшін ашық кез-келген күн.

«**Банк құпиясы**» - банк қызметтерін алуға байланысты банктермен өзара қатынастар және олардың операциялары, банктердің клиенттері мен корреспонденттері туралы мәліметтер, оның ішінде шектеусіз: банк шоттарының және банк корреспонденттерінің болуы, иелері және нөмірлері, қалдықтар және осы шоттардағы және банктің шоттарындағы ақшаның жылжуы, аударылған шоттардағы шектеулер (шығыс операцияларын, тыйым салуды, кепілдікті тоқтату туралы мемлекеттік органдардың шешімдері және (немесе) өкімдері), клиенттер және корреспонденттердің және банктің өзінің (банк операцияларын жүргізудің жалпы шарттарын санамағанда) операциялары, сонымен қатар, банктің сейф жәшіктерінде, шкафтарында және орын-жайларында сақталған клиенттердің мүліктерінің болуы, иелері, сипаты және құны туралы ақпарат, клиенттердің несиені алуы (осы бапта анықталған жағдайлардан басқа), төлемдер және (немесе) ақша аударымдары жөніндегі, оның ішінде банк шотын ашпай орындалған операцияларды жүргізу туралы ақпарат;

«**Вакала**» - инвестициялық депозит, соған сай, муваккиль, сенім білдіруші ретінде заңды негізде әрекет етуші, вакала қорының аясында және вакала қоры арқылы Шарифатпен сәйкес қолжетімді операцияда муваккильге тиесілі қаражаттарды инвестициялау үшін вакильді өзінің агенті етіп тағайындауға тілек білдіреді.

«**Төлем Картасын Ұстаушы**» - Картаны беру туралы шартқа сәйкес Картаны пайдалануға құқығы бар жеке тұлға;

«**Банк шотының шарты**» - Банкпен белгіленген үлгіде Клиент пен Банктің арасында жасалған Банктегі банк шотын ашуға келісім.

«**Картаны шығару шарты**» - дебет Картасын шығаруға және электрондық банк қызметтерін ұсынуға шарт және төлем картасы бойынша қражыландырудың жаңартылған желісін ұсыну туралы шарт;

«**Банктер туралы заң**» - «Банктер және Қазақстан Республикасындағы банк қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңы.

«**Ақпараттық-банк қызметтері**» - оның банк шоты бойынша қалдықтар және (немесе) ақшаның қозғалысы туралы, осы шот бойынша төленген төлемдер және (немесе) жүзеге асырылған ақша аударымдары туралы ақпараттарды және Клиенттің сұранысы немесе клиент пен Банктің арасында жасалған шарт бойынша басқа ақпараттарды бұйрық және Клиенттің келісімі бойынша Клиентке немесе үшінші тұлғаға ұсыну бойынша Банктің қызметтері;

«**Клиенттің нұсқаулығы**» - Шот бойынша операцияларды жүзеге асыру үшін Банкке берілген Клиенттің тапсырмалары.

«**Шетелдік Валюта**» - «Теңге» немесе «KZT» басқа, Банкпен бекітілген кез-келген валюта.

«**Инвестициялық кезең**» - егер басқасы тиісті шартпен белгіленгенбесе, Ислам депозиттері бойынша мерзімге қатысты Клиентпен таңдалынған күнтізбелік айлармен есептелетін кезеңді білдіреді.

«**Ислам Депозиті**» - Банктер туралы Заңның 52-6 бабында қарастырылған инвестициялық депозиттің шарттарында Банкке клиентпен берілетін ақшаны білдіреді.

«**Карта**» - Клиенттің шотындағы ақшаның сомасының шегінде (оның ішінде Қаржы порталы арқылы) қолма-қол ақшаны алуды, төлем төлеуді және (немесе) ақша аударымдарын жүзеге асыруға оның ұстаушысына мүмкіндік беретін Картаны

шығарудың шартының аясында берілген қосымша Карталарды қоса отырып, төлем карточкасын білдіреді;

«**Клиент**»- банк қызметтерін тұтынушы болып табылатын не банк қызметтерін пайдалануға тілек білдірген жеке немесе заңды тұлға.

«**Мудароба**» - пайдада серіктестік ретіндегі Ислам депозитінің түрі, онда бір тарап капиталды ұсынады («Раб-аль-Мааль»), ал екінші тарап өзінің тәжірибесін және осындай капиталды инвестициялауға қатысты білімдерін («Мудариб») ұсынады. Егер бар болса, табыстар, келісілген қатынастармен сәйкес Тараптардың арасында бөлінеді, сол кезде егер бар болса, шығындар тек Раб-аль-Мааль болады (жағдайына байланысты), ал Мудариб өз күшін жоғалтады.

«**ПИН-код**» - (дербес сәйкестендіру коды) Картаға берілетін және Картаны Ұстаушыны сәйкестендіру үшін арналған құпия коды;

«**Ислам қаржыландыру өнімі**» - Банктер туралы заңның 52-8 - 52-12 баптарында қарастырылған шарттармен Банктің клиенттеріне қаржыландыруды ұсыну.

«**Шот(тар)**» - банк шотының шартына сәйкес Клиентке Банкпен ашылатын шот(тар);

«**Кенес**»- Банктің исламдық қаржыландыру қағидаттары жөніндегі кеңесі;

«**Теңге**» немесе «**KZT**» - Қазақстан Республикасының заңды валютасы.

«**Қаржы порталы**» - компьютерлік желілер, ғаламтор желісі, телефон және/немесе ұялы байланыс, оның ішінде ұялы банкинг арқылы Клиентке/Картаны Ұстаушыға Электрондық банк қызметтерін Банктің ұсынуы үшін арналған Банк пен Клиенттің пайдаланатын бағдарламалық кешені;

«**Шарифат**» - исламның нормалары мен қағидаттарының кешені, құрамында Құранның және Мұхаммед пайғамбардың (оған алланың игілігі мен сәлемі болсын) сүннеттерінің ұйғарымдары, иджма, ислам *ғалымдарының* арасындағы «консенсус» және кияс немесе соған ұқсас тұжырымдар, сонымен қатар, Банктің Кеңесімен анықталатын немесе жасалатын ислам құқығының басқа дәлелдері бар;

«**Электрондық төлем қызметтері**» - төлемдерді және (немесе) ақша аударымдарын, банк шоттарын қызмет арқылы алмасу операцияларын жүргізуге және қашықтан қолжетімділік жүйесі арқылы ұсынылатын ақпараттық банк қызметтеріне қатысы жоқ банк операцияларының басқа түрлерін жүзеге асыруға байланысты электрондық банк қызметтері.

3. БАНК ШОТТАРЫН АШУ МЕН ЖҮРГІЗУДІҢ, ДЕПОЗИТТЕРДІ ТАРТУДЫҢ ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ

3.1. Банк шоттары.

Заңды және жеке тұлғалардың банк шоттарын ашу және жүргізу Қазақстан Республикасының заңнамасына және банк шоттарының шартына сәйкес жүргізіледі.

Шотты ашу үшін, Клиент Банктің ішкі құжаттарына және Қазақстан Республикасының заңнамасымен белгіленген тәртіппен Банкке құжаттар пакетін ұсынады.

Қазақстан Республикасының заңнамасымен қарастырылған жағдайларда, Банк Клиенттің Шоттарын ашу және жабу туралы салық органдарын хабарландырады.

Клиенттің Шоттары клиенттің таңдауына байланысты, егер бұл Банктің ішкі құжаттарымен белгіленгенде, Теңгемен және басқа шетелдік валютамен ашылуы мүмкін.

Банкте Клиентпен ашылған Шоттардың саны шектелмейді.

Банк банк шотының шартымен және Қазақстан Республикасының заңнамасымен белгіленген тәртіппен және шарттармен толық көлемде Шотта қалған барлық соманы төлеуге міндеттеледі және кепілдік береді. Банк Банктің қарауы бойынша Шоттағы орналастырылған барлық соманы инвестициялауға құқылы.

Банк Қазақстан Республикасының заңнамасымен және Банктің ішкі құжаттарымен белгіленген тәртіппен Клиенттің Шотына үшінші тұлғалардан ақшаны қабылдайды. Шетелдік валютада заңды тұлға Клиенттің Шотына үшінші тұлғалардан қаражатты қабылдау Банкпен Қазақстан Республикасының валюталық заңнамасына сәйкес қабылданады.

3.2. Депозиттер:

3.2.1. Мудароба. Клиент, «қаражаттың иесі» немесе («Раб-аль-Мааль») бола тұрып, Банкке («Мудариб») ол өзінің қалауы бойынша қажет деп табатын тәсілмен Шариғатқа сәйкес Банкпен таңдалынатын кез-келген басқа қор немесе құрылған жалпы қор арқылы Шариғатқа сәйкес Клиенттің қаражатын шектеусіз тәртіппен инвестициялауға уәкілеттік береді. Клиенттің қаражаттарын инвестициялау кезінде Клиент Банкке Банктің меншікті қаражаттарымен, ағымдағы және басқа шоттардағы, Банк инвестициялауға құқылы басқа шоттардағы Клиенттің қаражаттарымен араластыруға уәкілеттік береді.

Мударобаның инвестициялау және депозиттерінің мақсаттары үшін Банк Клиенттен қолма-қол, банк аударымдары арқылы немесе Банк үшін қолайлы басқа тәсілдермен ақшаны қабылдайды.

Банк Мудароба ретінде әрекет ете отырып, Клиенттен шартпен қарастырылған валютада және мерзімде ақшалай соманы (Ислам депозиті) қабылдауға міндетті. Банк Клиенттің мүддесі үшін депозитпен Мударобамен басқарылуын жүзеге асыруға және Клиентке Мудароба депозитін қайтару үшін барлық күш-жігерін салуға және Мудароба депозиті бойынша табысты Клиентке төлеуге міндеттеледі. Банк Мудароба депозитін шартпен белгіленген тәртіппен және шарттармен басқаруға міндеттеледі. Қандай да бір күмәнді болдырмас үшін: Банк Клиентке Салым бойынша табыстарды төлеу немесе Салымды қайтару бойынша міндеттемелерді атқармайды.

Мударобаның негізгі шарттары тиісті шартта көрсетілген.

3.2.2. Вакала. Вакаланың құрылымына сәйкес Муваккиль болып табылатын Клиент Вакиль болып табылатын Банкке Вакала қоры арқылы Шариғатқа сәйкес олардың мәмілелеріне инвестициялау арқылы Клиенттің қаражаттарын басқаруға уәкілеттік береді. Муваккильдің қаражаттарын басқарғаны үшін Вакильге комиссиялық сыйақы (Вакиль сыйақысы) тиесілі.

Принципал бола тұрып, Муваккиль шарттың шарттары мен ережелерін бұзуға немесе Вакильдің әрекетсіздігінің немесе әділетсіз орындауына байланысты қауіптерді санамағанда, ондай жағдайда, Вакиль қауіптерді жапқаны үшін жауапты болып табылады, Инвестициялық мәмілелерге байланысты Вакильдің әрекеттеріне байланысты барлық қауіптер үшін жауап береді.

Шартты жасар алдында, Вакиль және Муваккиль Вакала Муваккिलінің болжанған пайдасы туралы келіседі. Егер Муваккильдің қаражатын Вакиль инвестициялаудың нәтижесінде алынған пайданың сомасы Муваккильдің болжанған пайдасынан асса, онда пайданың қалдығы Вакиль Сыйақысы ретінде Вакильге тиесілі болады.

Бірақ нақты пайда Муваккильдің болжанған пайдасынан төмен болса, онда Клиентке тек шарттың шарттарымен нақты пайда ғана төленетін болады.

3.3. Депозиттердің шекті сомалары мен мерзімдері:

Жеке тұлғалар үшін:

шоттың түрі	KZT	USD	EUR	AED	Мерзімі
-------------	-----	-----	-----	-----	---------

Ағымдағы шоттарға арналған минималды сома	0	0	0	0	шектеусіз
Мударабаға арналған минималды сома	0	0	0	0	шектеусіз
Вакалаға арналған минималды сома	0	0	0	0	шектеусіз

Заңды тұлғалар үшін:

шоттың түрі	KZT	USD	EUR	AED	Мерзімі
Ағымдағы/корреспонденттік шоттарға арналған минималды сома	0	0	0	0	Шектеусіз
Мударабаға арналған минималды сома	0	0	0	0	Шектеусіз
Вакалаға арналған минималды сома	0	0	0	0	Шектеусіз

Жеке тұлғалар мен корпоративтік Клиенттерге арналған максималды сома: шектеусіз.

4. ТӨЛЕМ КАРТАЛАРЫ:

Төлем картасы, бұл оның ұстаушысына Клиенттің шотындағы ақшаның сомасының шегінде төлем төлеуді және (немесе) ақша аударымдарын жүзеге асырудың мүмкіндіктерін ұсынатын Карта.

Төлем картасын шығару тиісті шартпен белгіленген тәртіппен және шарттармен жүзеге асырылады.

4.1. Банк Карталардың келесі түрлерін ұсынады:

4.1.1. Дебеттік карта- оның ұстаушысына Клиенттің банк шотындағы ақшаның сомасының шегінде төлемдерді және (немесе) ақша аударымдарын жүзеге асыруға мүмкіндік беретін төлем картасы.

Банк Клиенттің Өтінішінің негізінде Клиентке банк шотының шартымен қарастырылған мерзімде және шарттармен Шотты ашады, оларды Клиент Шотты ашқан кезінде назарына алады, Карточканы шығарады және Клиентке Қазақстан Республикасының заңнамасына және Шарифатқа, картаны шығаруға арналған шартқа, Банктің ішкі құжаттарына сәйкес ПИН-кодын береді.

Банк Картаны шығара отырып, Клиентке қашықтан қызметтің келесі түрлерін пайдалануға мүмкіндік береді:

- (a) Ақпараттық-банк қызметтері;
- (b) Электрондық төлем қызметтері;
- (c) Қазақстан Республикасының заңнамасымен және Шарифатпен тыйым салынбаған қызметтің басқа түрлері.

Банк қызметтерінің тізбесі және оларды Банктің Клиентке ұсынуының тәсілдері жеткілікті болып табылмайды және Қаржылық порталының техникалық мүмкіндіктерінің және дамуының өрісіне қарай біржақты тәртіппен өзінің қалауы бойынша Банкпен толықтырылуы/өзгертілуі мүмкін. Банк бұл туралы Банктің Ғаламтор ресурстарында және Қаржы порталында тиісті ақпараттық хабарламаларды орналастыру арқылы өзінің Клиенттерін хабарландырады.

Дебеттік картаны пайдаланғаны үшін Банк Банктің Тарифтеріне сай комиссияны өндіреді.

4.1.2. Несие Картасы - Банк пен Клиенттің арасында жасалған төлем карточкасы бойынша жаңғыртылған несие желісін ұсыну туралы шарттың шарттарында Банкпен ұсынылған Несие картасы бойынша жаңғыртылатын қаржы желісінің шегінде төлемдерді және (немесе) ақша аударымдарын оның ұстаушысына жүзеге асыруға мүмкіндік беретін төлем карточкасы. Банк сыйақыны алмай, жеделділіктің, қайтарымдылықтың шарттарында және алусыз ақшалай үлгіде бөлшектеп саудалайтын клиентті қаржыландырады. Қаржыландыру сомасын пайдалануды, сонымен қатар, басқа карточкамен жүргізілетін операцияларды Клиент Несие картасының көмегімен жүзеге асыра алады, оған қызмет көрсеткені үшін Банк Банктің Тарифтеріне сай комиссияны өндіреді. Қаржыландырудың сомасын қайтару, сонымен қатар, Клиенттің өзінің міндеттемелерін орындау Несие картасын шығарған уақытқа келісілген шарттарға сәйкес жүзеге асырылады. Өнімнің құрылымы мынада - Қарыз алушы Qard Hassan сомасын қайтару бойынша міндеттемелер мен жауапкершілікті өзіне алады.

4.2. Шотты және төлем картасын жабу рәсімі.

Шотты және төлем картасын жабу келесі жағдайда жүзеге асырылады:

- Клиент Банктің бөлімшесіне хабарласқан кезде банкпен белгіленген үлгіде Клиенттің жазбаша өтініші бойынша;
- Қаржы порталы жүйесінде (техникалық мүмкіндік болса) Банкпен белгіленген үлгіде клиенттің электрондық өтініші бойынша;
- Картаны шығаруға арналған шартпен және Қазақстан Республикасының заңнамасымен белгіленген жағдайларда;

4.2.1. Шот және төлем Картасы Клиенттің Өтініші келіп түскен уақыттан жабылады.

4.3. Шарияғаттың ережелеріне және қағидаттарына сәйкес карта бойынша тыйым салынған төлем операциялары:

- (a) Ойын-сауық және көңіл көтеретін орындар (түнгі клубтар, барлар, пабтар, кинотеатрлар)
- (b) Арақ және алкоголь өнімдерін сататын мамандандырылған дүкендер
- (c) Ойын және құмар ойындарын ойнайтын мекемелер (казино, букмейкер кеңселері, лотереялар)
- (d) Ломбардтар және шағын несие қаржы ұйымдары
- (e) Діни тауарлар дүкендері
- (f) Қару-жарақ дүкендері
- (g) Шартпен қарастырылған басқа операциялар.

4.4. Несие Картасының шекті сомалары мен мерзімдері:

Қаржыландыру сомасы	50 000 KZT бастап 3 000 000 KZT дейін
Қаржыландыру мерзімі	12 айдан бастап 60 айға дейін, сол мерзімге ұзарту мүмкіндігі бар

4.5. Дебет және несие картасына қызмет көрсету бойынша шекті тарифтердің көлемдері (комиссиялар)

Картаны шығару	0 KZT бастап 100 000 KZT дейін
Картаның жылдық қызмет көрсетілуі	0 KZT бастап 200 000 KZT дейін
Картаға қызмет көрсеткені үшін ай сайынғы абоненттік төлем	0 KZT бастап 20 000 KZT дейін

Қолма-қол ақша алу	0% бастап 3,5% дейін
Қолма-қол ақшаны есептеу	0% бастап 2% дейін
Аударым операциялары	0% бастап 3% дейін
Төлем төлеу операциялары	0% бастап 2% дейін
Айыппұлдар/өсімпұлдар	0% бастап 10% дейін
Cash back	0% бастап 5% дейін
СМС -хабарландыру	0 KZT бастап 500 KZT дейін
Картаны бұғаттау	0 KZT бастап 8500 KZT дейін
Картаны бұғаттан шығару	0 KZT бастап 500 KZT дейін
PIN дұрыс енгізбеудің есептеуішін нөлге айналдыру	0 KZT бастап 500 KZT дейін
Шот бойынша көшірме (оның ішінде мұрағат көшірмелері)	0 KZT бастап 1000 KZT дейін
Теңгерімді тексеру және шағын көшірмені алу	0 KZT бастап 100 KZT дейін
Карталарға байланысты басқа операциялар	0 KZT бастап 20 000 KZT дейін 0% бастап 3% дейін

4.6. Төлем карточкалары бойынша толық шарттар тиісті Шарттарда сипатталған.

5. ИСЛАМДЫҚ ҚАРЖЫЛАНДЫРУДЫҢ ӨНІМДЕРІ

5.1. Банк өздерінің клиенттеріне Шариғатқа сәйкес исламдық қаржыландырудың өнімдерінің келесі түрлерін ұсынады:

Заңды тұлғалар үшін:

Келесідей үлгідегі Мурабаха:

- 1) Корпоративтік Мурабаха;
- 2) Тауарлық Мурабаха;

Келесідей үлгідегі Иджара:

- 1) қолданыстағы немесе ұқсас активтерді лизингке беру;
- 2) нақты актив үшін болашақ лизинг.

Жеке тұлғалар үшін:

- Тұрғын үй Мурабахасы;
- Мурабаха арқылы тұрғын үй борышын аудару;
- Мурабаха арқылы жылжымайтын мүліктің кепілдігіне қаржыландыру.

Барлық қамтамасыз етілген өнімдер Мурабаха немесе Тауарлық Мурабаха арқылы берілуі мүмкін.

Банк Банктің тиісті органының шешімдерінің негізінде жоғарыда аталған өнімдерді ұсынады (Несие комитеті және/немесе Банктің Директорлар кеңесі). Мұндай шешім әдетте егер басқасы Банктің ішкі құжаттарымен қарастырылмаса, қаржыландыру туралы Клиентпен Өтініш берілген күннен бастап 6 айдың ішінде шығарылады.

5.2. Заңды тұлғаларға арналған исламдық қаржыландырудың өнімдері:

Мурабаха –бұл нақты және келісілген үстеме бағамен сатып алынатын бағасына сай Шариғатқа сай келетін тауарларды сату. Үстеме баға белгіленген сомадан немесе сатып алудың құнынан пайыз түрінде көрінуі мүмкін. Мурабаха сенімді келісімшарттардың бірі болып табылады, олар өзіндік құнына немесе нақты сатып алудың шығындарына

қатысты мөлдірлікке байланысты болады. Бүгінгі таңда Банк Мурабаханың екі түрін ұсынады: 1) Тауарлық Мурабаха, 2) Корпоративтік Мурабаха.

5.2.1. Корпоративтік Мурабаха - сатудың коммерциялық мәмілесі, онда Банк активтің құнын бірден көрсетеді және пайдасын немесе оған үстеме бағасын қоса отырып, оны Клиентке сатады. Мурабаханың пайдасы өзара келісіммен анықталуы мүмкін және белгіленген сома немесе активтің құнынан бөлек өндірілетін пайданың келісілген нормасы түрінде көрінеді. Клиенттің сатып алатын бағасын төлеу әдетте, соңғы мерзімге қалдырылады. Мәмілеге қатысатын тауарлар Шарифаттың заңдарына сәйкес келуі тиіс. Қаржыландыру келесілерде клиенттердің талаптарын қанағаттандыру үшін ұсынылады:

- 1) Мурабаханың бір рет қаржыландыруы;
- 2) Мурабаханың қаржыландыру лимиті - лимиттің аясындағы Мурабаханың көптеген мәмілелері;
- 3) Мурабаханың импорттық қаржыландыруы - аккредитивтік Мурабаха.

Қазақстан Республикасының банктік заңнамасына сәйкес Корпоративтік Мурабаханың Сызбасы *«тауарды үшінші тұлғаға сатудың шартынсыз коммерциялық несиені ұсыну арқылы сауда делдалы ретінде сауда қызметін қаржыландыруды»* білдіреді.

Үшінші тұлғаға тауарды кейіннен сатудың шартынсыз коммерциялық несиені ұсыну арқылы Клиентті қаржыландырудың мәмілесінің құрылымы

Мәмілеге 3 (үш) тарап кіреді: Банк, Клиент және Тауарды сатушы. Клиентке қаржыландырудың лимитін ұсыну мақсатында, Банк тауарды Сатушыдан алады және Клиентке тауарды мерзімі ұзартылған төлем шарттарымен төлеу үшін мерзімі ұзартылған бағамен сататын болады (тауардың өзіндік құны плюс Мурабаха пайдасы). Тауарды өндіруші (өндіруші) мен банктің арасындағы қатынастарға қызметті ақылы көрсетудің тәртібі, жеткізілуі, шарттасуы туралы ережелер немесе Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасымен қарастырылған осы қатынастарға тиісті міндеттемелер туралы басқа ережелер қолданылады.

5.2.2. Тауарлық Мурабаха Мурабаха тұжырымдамасының аясында өздерінің клиенттеріне Банкпен ұсынылатын қаржыландырудың шешімі болып табылады. Осы құрылымда қолданылатын тауар Шарифаттың заңына сәйкес келуі тиіс. Қаржыландыру келесілерде клиенттердің талаптарын қанағаттандыру үшін ұсынылады:

- 1) Жаңғыртылатын Тауарлық Мурабаханың Лимиті (айналым капиталын қолдау үшін)
- 2) Жобалау қаржыландырылуына арналған Жаңғыртылмайтын Тауарлық Мурабаханың Лимиті (күрделі шығындар және т.с.с. үшін).
- 3) Жаңғыртылмайтын Тауарлық Мурабаха (Бір реттік Мәміле).

Қазақстан Республикасының банктік заңнамасына сәйкес Тауарлық Мурабаханың Сызбасы *«тауарды үшінші тұлғаға сатудың шартымен коммерциялық несиені ұсыну арқылы сауда делдалы ретінде сауда қызметін қаржыландыруды»* білдіреді.

Үшінші тұлғаға тауарды кейіннен сатудың шартымен коммерциялық несиені ұсыну арқылы Клиентті қаржыландырудың мәмілесінің құрылымы

Мәмілеге 4 (төрт) тарап кіреді: Банк, Клиент, Тауарды сатушы және тауарды сатып алушы. Клиентке қаржыландырудың лимитін ұсыну мақсатында, Банк тауарды

Сатушыдан тез жеткізу және тез төлеу арқылы алады және Клиентке тауарды мерзімі ұзартылған төлем шарттарымен төлеу үшін мерзімі ұзартылған бағамен тез жеткізу арқылы сататын болады (тауардың өзіндік құны плюс Мурабаха пайдасы). Клиент тез төлеу және тез жеткізу шарттарымен Банк арқылы (Тауарды Сатып алушыға клиенттің ұсыныстарын жеткізу бойынша курьер ретінде қызмет атқаратын) өзіндік құны бойынша тауарды сатып алушыға сол тауарды сататын болады.

5.2.3. Иджара

Иджара лизинг алушыға активтің лизингі болып табылады, ал Банк Лизинг беруші ретінде жалгерлік ақының нақты сомасының көлемінде нақты кезеңнің ішінде активті пайдаланудан пайда алатын болады.

Иджараға сәйкес Банк активті лизингке тапсырғанға дейін мүліктің меншік иесі/активтің узуфрукты болуы тиіс. Сондықтан активті/активтің узуфруктын сатып алу Банктің меншігіне жүзеге асырылады. Актив импортталған кезде Банк үшінші тұлғаны немесе Банктің атынан активтерді сатып алу, қарау, импорттау және тіркеуді басқару қызметін атқаруға агенттік келісімді жасау арқылы агент ретінде болжанған Лизинг алушыны тағайындауы мүмкін. Кез-келген жағдайда Банк активті сатып алар алдында лизинг туралы хабарламаны әлеуетті клиентке ұсынуды қамтамасыз етуі тиіс. Иджараның шарттары жалға алынған мүлікті сатып алу құқығын қарастырмайды. Жалға алынған мүлікке меншік құқығы жеке Келісімнің негізінде Клиентке (лизинг алушыға) өтуі мүмкін.

Иджараның түрлері

Жалпы тәжірибеде лизинг/Иджара келісімі операциялық лизинг немесе қаржы лизингі болып жасалуы мүмкін.

5.2.4. Қаржы лизингі

Қаржы лизингі кезінде банк клиент үшін лизингтік мақсаттарда активті немесе узуфруктты алады. Жалгерлік ақының сомасы лизингалушымен төленуі тиіс, оған белгіленген (активтің құны), сонымен қатар, ауыспалы (Банктің пайдасы) элементтер мен егер бар болса қосымша элементтер қосылады. Лизингтің аяғында Банк лизинг алушының меншігіне активті береді. Қаржы лизингі қаржы лизингі шартының Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес келуі тиіс.

Банк қаржылық лизингтің екі түрін ұсынады:

- 1) қолданыстағы немесе ұқсас активтерді лизингке беру; және
- 2) Болашақта дайындалатын немесе шығарылатын және лизингтік төлем Клиент клиенттің активті алғаннан кейін және осы активті пайдалану мүмкіндігі болған жағдайда сипаттамалар мен сипаттамалардың негізінде жалға берілетін активті болашақ жалдау.

5.2.5. Шекті сомалар мен заңды тұлғаларға арналған ислам қаржы өнімдерінің мерзімдері:

Мақсатты қаржыландырудың диапазоны - 100 000 000 АҚШ доллары немесе баламасы теңгемен.

Қаржыландырудың максималды мерзімі - 7 (жеті) жылға дейін, ол жобаның саласына және сипатына байланысты.

Банктің пайдасының нормасының диапазоны жылына 20% дейін.

Төлемнің шарттары: ай сайын, тоқсан сайын, жарты жылда бір рет немесе қаржыландыру мерзімінің соңында.

Банк өнімге байланысты басқа шекті сомаларды және мерзімдерді орнатылуы мүмкін.

5.3. Жеке тұлғаларға арналған исламдық қаржыландырудың өнімдері:

Банк бөлшектеп қаржыландырудың өнімдерінің келесі түрлерін ұсынады:

- Тұрғын үй Мурабаха;
- Мурабаха арқылы тұрғын үй борышын аудару;
- Мурабаха арқылы жылжымайтын мүліктің кепілдігіне қаржыландыру

Өнімнің осы түрлері Банкпен:

- 1) Тауарлық Мурабаха;
- 2) Корпоративтік Мурабаха түрінде ұсынылады.

Өнім бойынша тауар Клиенттің жылжымайтын мүлігі болып табылады. Қазақстан Республикасының банктік заңнамасына сәйкес Тауарлық Мурабаханың Сызбасы «коммерциялық несиені ұсыну арқылы сауда делдалы ретінде жеке тұлғаларды қаржыландыруды» білдіреді. Тауар Мурабахасының мәмілелерінің құрылымы 5.2.1. т. көрсетілген сипаттамаға сәйкес келеді, ал Корпоративтік Мурабаха осы Жалпы шарттардың 5.2.2. т. көрсетілген сипаттамаға сәйкес келеді.

5.3.1. Шекті сомалар мен жеке тұлғаларға арналған ислам қаржы өнімдерінің мерзімдері:

Мақсатты қаржыландырудың диапазоны - 2 000 000 (екі миллион) АҚШ доллары немесе баламасы теңгемен.

Банктің пайдасының минималды нормасы - теңгемен жылына 5%; АҚШ долларымен жылына 5%.

Минималды бастапқы жарнасы: тұрғын үй Мурабаха үшін - 10%, Мурабаха арқылы тұрғын үй борышын аудару үшін және Мурабаха арқылы тұрғын үйді кепілдікке қаржыландыру – 0%.

Қаржыландырудың максималды мерзімі - 20 (жиырма) жылға дейін.

Төлемнің шарттары: ай сайын.

Банк өнімге байланысты басқа шекті сомаларды және мерзімдерді орнатылуы мүмкін.

6. БАНКПЕН ҚАБЫЛДАНАТЫН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУГЕ ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР

6.1. Банкпен қабылданатын қамтамасыз етуге қойылатын жалпы талаптар Банктің кепілдік саясатымен қарастырылған.

6.2. Кепілге салынатын заттар келесі талаптарға сәйкес келуі тиіс:

- 1) Кепілге салынатын зат Қазақстан Республикасы Азаматтық Кодексінің, Шариғаттың және Банктің талаптарына
- 2) жауап беруі тиіс.
- 3) Кепілзат беруші Кепіл шартының жарамдылық мерзімінің ішінде Банкке берілген түпнұсқалы құрылтай құжаттарына сай, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес белгіленген Кепілге салынатын затқа құқығы бар (меншік құқығы, шаруашылық жүргізу құқығы).
- 4) Кепілге салынатын зат (мүлік және құқықтар) Банк осындай ауыртпалықпен келіскен кездегі жағдайды санамаған кезде, үшінші тұлғалардың ауыртпалығынан және құқықтарынан босатылуы тиіс.
- 5) Ғимараттар мен құрылыстар құрылыс, техникалық түгендеу және оларды уәкілетті мемлекеттік құрылымдарда тіркеу аяқталған кезде кепілге салынатын зат болуы мүмкін. Аяқталмаған құрылыстардың нысаны ерекшелік болып табылады, олар бір уақытта Банктің кепілге салынатын заты және қаржыландыру нысаны болып табылады.

- б) Кепілдік ретінде ұсынылатын жылжымайтын мүліктің нысандарының көшесі, ғимараттың нөмірі және т.с.с. көрсетілген нақты заңды мекенжайының болуы тиіс. Егер жоғарыда аталған сәйкестендіру белгілері табылмаса, жылжымайтын нысанның кадастрлық нөмірін көрсету қажет. Кадастрлық нөмірі уәкілетті мемлекеттік органда тіркелген құрылтайшылық құжаттарда көрсетілуі тиіс.

7. БАСҚА ОПЕРАЦИЯЛАР

7.1. Жоғарыда көрсетілген операцияларға қосымша, Банк келесі операцияларды жүзеге асыра алады:

- Кассалық операциялар: қолма-қол ақшаны қабылдау және беру, оның ішінде оларды айырбастау, қайта есептеу, сұрыптау, қаптау және сақтау.
- Аударым операциялары: төлемдер мен ақша аударымдары бойынша заңды және жеке тұлғалардың тапсырмаларын орындау;
- Шетелдік валютамен ауыстыру операциялары;
- Инкассалық төлем құжаттарын қабылдау (вексельдерді санамағанда);
- аккредитивтерді ашу (көрсету) және растау және олар бойынша міндеттемелерді орындау;
- Банк кепілдіктерін беру, үшінші тұлғалар үшін ақшалай үлгіде орындалуын қарастыратын басқа міндеттемелерді орындау;
- Қашықтан банктік қызмет көрсету;
- Сонымен қатар, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес рұқсат етілген басқа операциялар.

7.2. Осы бөлімде көрсетілген Банктің операцияларын жүргізудің нақты мерзімдері Банктің ішкі ережелерімен, сонымен қатар, Клиентпен жасалған нақты шарттармен анықталады.

8. БАНК ҚЫЗМЕТТЕРІН ЖҮРГІЗУГЕ МӨЛШЕРЛЕМЕ МЕН ТАРИФТЕРІ

8.1. Операцияларды жүргізгені үшін Банк Банктің мөлшерлемелеріне және қолданыстағы тарифтеріне сәйкес Клиенттен комиссияны өндіреді, олар Банкпен өз бетімен белгіленеді және Кеңеспен және Директорлар кеңесімен бекітіледі.

8.2. Банктің мөлшерлемелері мен тарифтері бойынша ақпарат Банктің ғаламтор ресурсында (веб-сайтында) және/немесе Банктің кеңселерінде орнатылған.

8.3. Барлық пошталық, телеграфтық, телекесті, телефондық және басқа да шығындар, егер тарифтермен басқасы қарастырылмаса, қосымша нақты құны бойынша өндіріледі. Егер Банктің тарифтерімен басқасы қарастырылмаса, шеткі банктерге (корреспондент банктер) қатысты Банктің шетелдік валютада банк операцияларын жүзеге асыруға Клиенттердің нұсқаулықтарын орындағаны үшін шығындары осындай шығындардың нақты құны бойынша өтеледі.

8.4. Егер Клиенттің нұсқаулықтарын орындағаны үшін Банктің қызметтерінің құны тарифтермен белгіленбесе немесе Клиенттің нұсқаулықтары Банкпен стандартқа сай емес міндеттемелердің қабылдауын немесе стандартты рәсімдермен қарастырылмаған қосымша жұмысты жүзеге асыруды талап етсе, Банк Клиенттің нұсқаулықтарын орындаудың құнының негізінде комиссияның көлемін анықтайды.

8.5. Банк операцияларын жүргізуге тарифтердің (комиссиялардың) шекті көлемдері

Операциялардың түрлері	минимум	максимум
Жеке және заңды тұлғалар талап етілгенге дейінгі	Қолданылмайды	Қолданылмайды

**Директорлар кеңесімен бекітілді
«28» 08 2018 ж. № С-12 шешім**

пайызсыз депозиттерді қабылдау		
Жеке және заңды тұлғалардың банк шоттарын ашу және жүргізу	0	KZT 50 000.00
Жеке және заңды тұлғалардың инвестициялық депозиттерін қабылдау	0	депозиттің сомасынан 1 % (Вакалды жинау үшін) Тараптардың келісімі бойынша (Вакиль Сыйақысы үшін) Мударабтың Мудароба табысының үлесі 0% -дан 100% -ға дейін
Жеке және заңды тұлғаларды коммерциялық несиені ұсыну арқылы сауда делдалы ретінде қаржыландыру: - үшінші тұлғаға тауарды кейіннен сату туралы шартсыз; - үшінші тұлғаға тауарды кейіннен сату шарттарымен	0	қаржыландыру сомасынан 5 %
Лизинг (жалгерлік) шарттарындағы инвестициялық қызмет	0	қаржыландыру сомасынан 5%
Кассалық операциялар: қолма-қол ақшаны қабылдау және беру, оның ішінде оларды айырбастау, қайта есептеу, сұрыптау, қаптау және сақтау.	0	KZT 400 000. 00 (егер теңгемен алсақ) USD 2000 (егер шетелдік валютамен алсақ) сомасынан 3% (егер пайызбен көрінсе)
Банк операцияларының жеке түрлерін жүзеге асыратын Банктер мен Ұйымдардың корреспонденттік шоттарын ашу және жүргізу	0	KZT 50 000.00
Аударым операциялары: төлемдер мен ақша аударымдары бойынша заңды және жеке тұлғалардың тапсырмаларын орындау	0	KZT 10 000.00 (егер теңгемен алсақ) USD 1200 (егер шетелдік валютамен алсақ)

**Директорлар кеңесімен бекітілді
«28» 08 2018 ж. № С-12 шешім**

		EURO 1200 (егер шетелдік валютамен алсақ) сомасынан 3% (егер пайызбен көрінсе)
аккредитивтерді ашу (көрсету) және растау және олар бойынша міндеттемелерді орындау	0	аккредитив сомасынан 5 %
Банк кепілдіктерін беру, үшінші тұлғалар үшін ақшалай үлгіде орындалуын қарастыратын басқа міндеттемелерді орындау	0	Айына 0,84% (Саудалық қаржыландыру қызметтері - аккредитивтерге арналған Тарифтер бойынша есептеледі)
Қолма-қол ақшаны орындауды көздейтін үшінші тұлғалар үшін банктік кепілдіктерді, кепілдемелерді және басқа да міндеттемелерді беру (комиссия% -бен есептелсе)	0	10% кепілдік сомасынан
Қолма-қол ақшаны орындауды көздейтін үшінші тұлғалар үшін банк кепілдіктерін, кепілдіктерін және басқа міндеттемелерді беру (соманың немесе оның бір бөлігінің артуы үшін есептелген)		Тоқсан сайын 600 000 теңге (соманың немесе оның бір бөлігінің әрқайсысы үшін есептеледі) Сауда-саттықты қаржыландыру қызметтеріне арналған тарифтер - Кепілдіктер)
Қашықтан банктік қызмет көрсету	0	KZT 15 000.00

Белгіленген лимиттердің аясында нақты тарифтер Банктің Директорлар кеңесімен немесе Директорлар кеңесінің уәкілетті органымен бекітіледі.

9. БАНҚ ҚЫЗМЕТТЕРІН ҰСЫНУ ҮДЕРІСІНДЕ ТУЫНДАЙТЫН КЛИЕНТТЕРДІҢ ӨТІНІШТЕРІН ҚАРАСТЫРУ ТӘРТІБІ

9.1. Банк қызметтерін ұсынуға қатысты қандай да бір мәселелер және/немесе ұсыныстар пайда болғанда, сонымен қатар, Банктің ережелеріне қосылмаған операцияларды жүргізудің қызметтері мен шарттары және мерзімдері туралы қосымша ақпаратты алу үшін Клиенттер Банкке немесе оның кез-келген бөлімшесіне хабарласуы мүмкін немесе байланыстың келесі арналарын пайдалана отырып, клиенттерге қызмет көрсету бойынша Банктің қызметкерлерімен байланысуы мүмкін:

Ғаламтор ресурсы Email: Бас Банктің заңды мекенжайы	www.alhilalbank.kz ahb@alhilalbank.kz Қазақстан Республикасы, 050040, Алматы қ., Әл-Фараби даңғылы, 77/7, т.е.о.ж. 13а, 14 қабат 2330-ұялы телефоннан тегін қоңырау +7 (727) 2330000
Call center	
Телефон	
Астана қ. филиалы	010000, Қазақстан Республикасы, Астана, Сарайшық көш., 11 Тел: +7 (7172) 602212, 602214, 602215
Алматы қ. филиалы	Қазақстан Республикасы, Алматы қ., 050040, Әл-Фараби даңғылы, 77,7, т.е.о.ж., 1а Тел: +7 (727) 330 4499
Шымкент қ. филиалы	160021, Қазақстан Республикасы Шымкент, Мәделі Қожа көш., 48 «В» (Қонаев көшесінің қиылысы) Тел: +7 (7252) 300 404

Банкке немесе оның қызметкерлеріне банк қызметтерін көрсетуге қатысты наразылықтар және/немесе шағымдар болған кезде, Клиенттер келесі байланыс арнасы арқылы хабарласа алады:

[e-mail feedback@alhilalbank.kz](mailto:e-mail_feedback@alhilalbank.kz)

9.2. Банк Клиенттердің келесі сұраныстарын қарастырады:

- Банктің курьері, тұрақты поштасы, электрондық поштасы және ғаламтор ресурсы (вебсайт) арқылы алынған жазбаша өтініш;
  - Банктің клиентімен жеке кездескен кездегі және телефон арқылы хабарласқан кездегі ауызша өтініш.
- 9.3. Клиенттердің жазбаша өтініштері жазбаша өтініштердің тіркелімінде тіркеледі, оның құрамында Банктің ішкі құжаттамасына сай бөлімдер бар.
- 9.4. Клиент оның жазбаша өтінішін қабылдауды растайтын құжатын алады немесе өтініштің көшірмесінде тиісті жазба қойылады. Жазбаша өтінішті қабылдаудан бас тартуға болмайды.
- 9.5. Ғаламтор ресурсы (вебсайт) арқылы алынған өтініш Банктің ішкі құжаттамасымен шартталған әдістер бойынша тіркеледі.
- 9.6. Телефон арқылы клиенттерден алынған өтініштер жазылып алынады (техникалық мүмкіндік болса). Телефонмен сөйлесуді жазу сөйлесудің басында бұл туралы хабарлағаннан кейін Клиенттің келісуімен жүргізіледі.
- 9.7. Банкте алынған ауызша өтініштер (телефон арқылы немесе Клиент Банктің кеңсесіне келген кезде) тез арада қарастырылуы тиіс және мүмкіндігінше Клиенттің ауызша сұранысына жауап сол орында ұсынылуы тиіс. Клиент осындай хабарламаларды қарастырудың жауабы мен мерзімі туралы ақпаратты алу үшін қажетті рәсімдер туралы хабарландырылады.
- 9.8. Жазбаша үлгідегі өтініштер Банкпен оның ішкі құжаттарына сай қарастырылады.

- 9.9. Ұсынылған ақпарат жеткіліксіз кезінде өтініштерді қарастырған кезде, Банк қосымша құжаттарды және мәліметтерді Клиенттен сұрата алады және Өтініш қаралған кезеңде Банкке барлық қажетті құжаттар мен ақпараттарды ұсынғанға дейін ұзартылады.
- 9.10. Банк Клиенттердің объективті, толық және дер кезінде қарастырылуын қамтамасыз етеді, Клиенттерді қарастырылған өтініштердің және қабылданған шаралардың нәтижелері туралы хабарландырады.
- 9.11. Клиенттің жазбаша өтінішіне жауап Банктің уәкілетті тұлғасымен қол қойылуы тиіс.
- 9.12. Өтініштерді қарауды талдау мен бақылаудың атқарымдары Банктің ішкі құжаттарына сәйкес анықталған банк бөлімшелеріне жүктеледі.

10. БАНКТИҢ ЖӘНЕ ОНЫҢ КЛИЕНТТЕРІНІҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ, ОЛАРДЫҢ ЖАУАПКЕРШІЛІГІ

- 10.1. Банк және оның Клиенттерінің Қазақстан Республикасының заңнамасына және Банк пен Клиенттің арасында жасалған шартына сай құқықтары, міндеттері мен жауапкершілігі бар.
- 10.2. Банк Қазақстан Республикасының заңнамасының талаптарына сәйкес Банк құпиясын сақтауға міндеттеледі.
- 10.3. Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын ескере отырып, Банк келесілерді қоса отырып, бірақ олармен шектелмей, Банктің Клиентімен жүзеге асырылатын Шотқа, операцияларға қойылатын нақты талаптарды, тыйымдарды және шектеулерді белгілеуге құқылы:
- операцияларды тоқтату;
  - келесі жағдайларда төлем нұсқауларының акцептісінен бас тарту: а) төлемнің қатысушыларының түсімдерінің, сәйкестендірілуінің көздерін зерттеу мақсатында талап етілген құжаттарды клиенттің ұсынбауы; б) операцияның ақшаны жылыстатуға және терроризмді қаржыландыруға бейімділігі; в) корреспондент банктерінің талаптарына төлемнің сәйкессіздігі.
- 10.4. Шот бойынша шетелдік валютадағы барлық операциялар Қазақстан Республикасының валюталық заңнамасына, Банктің ішкі құжаттарына, сонымен қатар, Клиентпен жасалатын шарттарға сай жүзеге асырылады. Операцияларды шетелдік валютада жүргізген кезде, Банк валюталық бақылау жөніндегі агент ретінде Клиенттен валюталық операцияларға қатысты құжаттардың ұсынылуын талап етуге құқылы, сонымен қатар, кейде Клиенттен бірінші талап ету бойынша жазбаша үлгіде түсініктемелерді ұсынуды және/немесе нақты құжаттарды ұсынуды талап етуге құқылы. Клиент валюталық заңнаманы бұзған кезде, Банк валюталық бақылау органдарын хабарландырады.
- 10.5. Банк осы ережелерге және банк тәжірибесіне сәйкес өзінің міндеттемелерін адал және тиісінше абайлап орындайды және өзінің таңдауына қарай, басқа ұйымдардың және/немесе корреспондент банктердің қызметтерін пайдалану арқылы кез-келген байланыс арналарын, есептерді немесе төлеу жүйелерін қолдануға құқылы.
- 10.6. Егер келесілерді қоса отырып, бірақ олармен шектелмей, Банктің бақылауынан тыс қалыптасқан міндеттемелердің құрылуынан - қателіктерге, бұзылуына, аударымдардың шегерілуіне немесе ереуілдердің себебінен құрылған аударым операцияларының бұзылуына немесе корреспондент банктің немесе корреспондент банктің тиісті шоты ашылған клиринг орталығының немесе қандай да бір басқа жүйенің кінәсіне байланысты мұндай төлем немесе аударым жүргізілмесе, Банк төлемдер мен аударымдар бойынша міндеттемелердің бұзылуына жауап бермейді.

- 10.7.** Банк Клиенттің кез-келген Шотына есептелген кез-келген қаражаттарды есептеуге құқылы.
- 10.8.** Егер оны жүргізу Банктің пікірінше Қазақстан Республикасының заңнамасын, банк корреспонденттермен жасалған шарттарды, басқа қолданыстағы құзыреттердің заңнамасын бұзуға алып келсе немесе бұзатын болса, Банктің Шариғаттың талаптарын/нормаларын бұзуға алып келсе немесе бұзса, Банк кез-келген операцияны болдырмауға немесе тоқтатуға құқылы.
- 10.9.** Банк Клиенттің шотына, сонымен қатар, Қазақстан Республикасының заңнамасына сай үшінші тұлғалардың талаптарын және төлемдерін орындауға шектеулерді белгілеуге құқылы.
- 10.10.** Банк үшін жағымсыз салдары болуы мүмкін, Банктің пікірінші басқа жағдайлардың және/немесе Клиентті қылмыстық қудалаудың жағдайларына алып келетін немесе алып келуі мүмкін қандай да бір басқа қызметті жүзеге асырса және/немесе Клиент лаңкестік әрекетке және/немесе соған қатысты табысты заңдастыруға (жылыстатуға) қатысты деген күдік туғызса, егер Клиентке және/немесе Клиенттің контрсеріктесіне, банк бенефициарға және/немесе банк операциясына қатысатын кез-келген басқа үшінші тұлғаларға қатысты шетелдік/халықаралық/ұлттық ұйымдармен (оның ішінде FATF, OFAC, БҰҰ және т.с.с.) және/немесе Банктің бас компаниясымен салынған қандай да бір ықпалшаралары немесе шеугеулері болса, Клиент халықаралық қудалауға ұшыраса, қылмыстық жауапкершілікке тартылса немесе Клиент қылмыстық қудалауға ұшыраса, Клиент банкротқа ұшыраса немесе таратылса, Клиент Қазақстан Республикасының заңнамасын, Шариғатты бұзса, Банк кез-келген уақытта бір жақты тараппен банк қызметтерін көрсетуден бас тартуға, төлем құжаттарын акцептілеуден бас тартуға, банк шоттарын жабуға, өзара қарым-қатынастарды тоқтатуға құқылы. Осындай жағдайлар орын алған кезде, Клиенттің Банк алдындағы міндеттемелері тез орындалуға жатады. Сонымен қатар, Банк Клиенттің төлем нұсқаулықтарының орындалуының тоқтатылуына немесе мерзімінен өткізілуіне байланысты келтірілген Клиенттің шығындары үшін ешқандай жауапкершілік артпайды.
- 10.11.** Егер Банкпен басқасы келісілмесе, Банкке тиесілі барлық және кез-келген соманы Клиент толық өтегеннен кейін ғана, Клиент өзінің жазбаша Өтінішінің негізінде Шотты жабуға құқылы.
- 10.12.** Қазақстан Республикасының заңнамасымен белгіленген тәртіппен инвестициялық депозиттің шартынан немесе банк шотының шартын орындаудан бас тартқан немесе оның әрекетін тоқтатқан жағдайда Банк шотты жабуға құқылы.
- 10.13.** Банктің саясатына сәйкес, егер Шот алты расталған ретті күнтізбелік айдың және одан артық мерзімнің ішінде Клиентпен бастамашылық етілген Операцияларды көрсетпесе, Шот активті емес деп саналатын болады. Банк бір күнтізбелік жыл бойы активті емес болған кез-келген Шотты жабуға құқылы. Бұл жағдайда Банк Клиентті Қазақстан Республикасының заңнамасымен белгіленген мерзімде Шотты жабатындығы туралы хабарландыруға міндетті. Мұндай хабарлама Шотты ашу үшін Клиентпен ұсынылған құжаттардағы көрсетілген Клиенттің соңғы белгілі пошталық мекенжайына жіберіледі және Банк егер банк шотының шартымен басқасы белгіленбесе, жібергеннен кейін 5 (бес) күннен соң мекенжай иесіне жеткізілді деп санайды.
- 10.14.** Шотты жапқанға дейін, Клиенттің Шотында қалған ақша, Шотты жүргізгені үшін Банкпен шығындалған комиссияларды, айыппұлдарды, алымдарды және басқа шығындарды шегергеннен кейін Клиентке беріледі немесе оның ықыласымен банктік қызмет көрсету шартына сәйкес басқа Шотқа аударылады, содан кейін Шот жабылады.

Егер Клиенттің шотында дебет сальдосы болса, онда Клиент шоттың жабылуы туралы Банктен хабарламаны алғаннан кейін Банкке Клиенттен тиесілі соманы төлейді.

11. КЛИЕНТТЕРМЕН ЖҰМЫС ІСТЕУДІҢ ТӘРТІБІ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ

11.1. Банк қызметтерін ұсыну туралы өтініштерді қарастырудың рәсімдері мен мерзімдері (Өтініштерді берудің қажетіне қарай):

11.1.1. Банктің ішкі рәсімдеріне және Қазақстан Республикасының заңнамасына сай Клиент құжаттардың толық пакетін ұсыну шарты кезінде және Өтінішті толтырудың қажеттілігі туындаса, банк қызметтерінің әр түрі үшін банк қызметтерін ұсыну туралы шешімді қабылдау және өтініштерді қарастыру үшін келесі мерзімдерді белгілейді.

- Ағымдағы шотты ашу - шешім Банкпен барлық қажет құжаттарды алғаннан кейін 1 жұмыс күнінің ішінде қабылданады;
- Банк клиентінің депозитті ашуы - шешім барлық қажет құжаттарды Банк алғаннан кейін 1 жұмыс күні ішінде қабылданады;
- Банктің клиентінің Өтініші бойынша кепілдіктерді/аккредитивтерді ұсыну - шешім Банкпен барлық қажет құжаттарды клиент ұсынған күннен бастап 6 айға дейінгі мерзімде қабылданады;
- Басқа банк қызметтері бойынша шешім Банкпен заңды тұлғалар үшін 2 аптаға дейін және жеке тұлғалар үшін 1 аптаға дейін қабылданады, ол сұралған қызметке және Банктің уәкілетті органының ішкі растамаларын алған уақытқа немесе Қазақстан Республикасының заңнамасымен белгіленген мерзімге байланысты болып келеді.

11.1.2. Банк келесі жағдайларда осы ережелердің 11.1 тармағында белгіленгендерден басқа, банк қызметін ұсыну туралы шешімді қабылдау мен Өтініштерді қарастыру үшін ұзақ мерзімдерді белгілей алады:

- Банкке Клиенттен алынған құжаттар мен ақпараттарды қосымша тексеру, ақпараттарды растау немесе үшінші тұлғаларды немесе басқа ресми өкілдерді және мүдделі тараптарды мақұлдау қажет болған кезде;
- Клиент ұсынылатын құжаттарды қарастыру үшін көп уақытты талап ететін стандартты емес банк қызметтерін, ішкі үйлесімділікті және Банктің уәкілетті органдарымен бекітуді ұсынуды сұраған кезде;
- Жоғарыда аталған кез-келген жағдайларда қажет алдыңғы құжаттарды дайындау.

11.1.3. Банк қызметтерін ұсынған кезде Банк:

11.1.3.1. Банк қызметтерін ұсыну туралы шартты жасағанға дейін Клиентке:

- банк қызметтерін ұсыну туралы Өтініш бойынша шешімді қабылдаудың мөлшерлемелері және тарифтері, мерзімдері туралы ақпаратты (Өтінішті берудің қажеттілігі кезінде);
- банк қызметтерін ұсынудың шарттары туралы ақпаратты және банк қызметтерін ұсыну туралы шартты жасау үшін қажет құжаттардың тізбесін;
- банк қызметтерін ұсыну туралы шарт бойынша міндеттемелер орындалмаған кезде клиенттің қаупі және жауапкершілігі туралы ақпаратты;
- Клиентте пайда болатын мәселелер бойынша кеңестерді;
- Клиенттің сұранысы бойынша - банк қызметтерін ұсыну туралы стандартты шартты ұсынады.

11.1.3.2. Осы Ережелерде көрсетілген мерзімде банк қызметтерін көрсетуге Клиенттің Өтініштерін қарастыруы тиіс (бірақ Өтініш міндетті түрде қажет);

11.1.3.3. Банк қызметтерін ұсыну туралы шартқа қол қойғанға дейін Банк Клиентке шарттың шарттарымен танысу үшін уақыт береді.

11.1.3.4. Уәкілетті органға немесе сотқа, Банкке, банк омбудсменіне (ипотекалық қарыздар бойынша) алынатын банк қызметі бойынша даулы мәселелердің туындауы кезінде оның өтініш беру құқығы туралы хабарландырады. Осы мақсатта клиентке Банктің, банк омбудсменінің және уәкілетті органның орналасқан орны, пошталық, электрондық мекенжайлары мен ғаламтор ресурстары туралы ақпарат ұсынылады.

11.2. Банк қызметтерін көрсеткен кездегі өзара әрекеттесуінің рәсімдері:

11.2.1. Клиент ұсынған ақпараттың құпиялығын қамтамасыз етеді;

11.2.2. Банк қызметтерін көрсету туралы шартқа қол қойғаннан кейін Клиент Банктен барлық мәселелері бойынша кеңес алады, клиенттің талаптарын қарастырады.

11.3. Банк қызметтерінің жеке түрлерін ұсынудың тәртібі мен төлем төлеуге қабілетсіз Клиенттермен жұмыс істеу

11.3.1. Банк қаржыландыру шартын жасағанға дейін, осы Ережелердің 11.1.3. тармақшасымен қарастырылған мәліметтері мен құжаттарынан басқа, Клиентке ауызша үлгіде ислам қаржыландыру өнімдері бойынша келесі ақпараттарды ұсынады:

- 1) қаржыландыруды ұсынудың мерзімі;
- 2) қаржыландырудың шекті сомасы мен валютасы;
- 3) Банктің пайдасына, исламдық қаржыландыру өнімін алуға және оларға қызмет көрсетуге (өтеуге) байланысты комиссиялардың, тарифтердің және басқа шығындардың жеткілікті тізбесі мен көлемі;
- 4) Банктер туралы заңмен қарастырылған клиент-заңды тұлғамен жасалған қаржыландыру шартының шарттарын біржақты тараптармен өзгерту мүмкіндігі;
- 5) қаржыландыру шарты бойынша міндеттемелерді орындамаған кезде Клиенттің жауапкершілігі мен тәуекелдері;
- 6) Кепілзат берушінің, Кепілгердің және исламдық қаржыландырудың өнімін қамтамасыз ету туралы шарттың тарабы болып табылатын басқа тұлғаның жауапкершілігі.

11.3.2. Банк қаржыландыру туралы шешімді қабылдаған күннен бастап үш жұмыс күніне дейінгі мерзімде Клиентті бас тартудың себептерін көрсете отырып қаржыландырудан бас тартуы туралы немесе берілетіндігі туралы хабарландырады.

11.3.3. Қаржыландыру шартының құрамында Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес белгіленген қаржыландыру шартының міндетті шарттары бар.

11.3.4. Егер қаржыландыру шартымен қарастырылған болса, Банк Клиентті шарт бойынша төлемдерді енгізудің қажеттілігі мен міндеттемелерді орындаудың мерзімінен өткізілгендігі туралы мерзімде және тәсілмен хабарландырады. Қаржыландыру шартындағы тараптардың келісімі бойынша шарт бойынша кезекті төлемдердің күні туралы хабарламаның мерзімдері мен тәсілдері қарастырылған.

11.3.5. Банк қаржыландыру шартының және Банктер туралы Заңмен белгіленген негіздерде және тәртіппен берешектің өтелуін жүзеге асырады.

11.3.6. Қаржыландыру шарты бойынша берешектің өтелуін жүзеге асыру мақсатында, Банк Клиентті қаржыландыру шарты бойынша төлемдерді енгізудің қажеттілігі туралы және клиенттің өз міндеттемелерін орындамауының салдары туралы хабарландырады.

12. ЗЕКЕТ

Клиент оның қаражаттарына байланысты Зекетті төлегені үшін жеке жауап береді. Банк оған жүктелген Зекетті есептеу үшін клиенттің агенті болуы мүмкін және оны клиенттің атынан төлей алады.

13. ТАЛАП ЕТУ ҚҰҚЫҒЫНАН БАС ТАРТУ

Клиентті тиісінше хабарлағаннан кейін Банк өзінің қалауы бойынша қандай да бір шарттардан және ережелерден бас тартуы мүмкін, бірақ мұндай бас тарту тиісті уақытта осы шарттар мен ережелерді мәжбүрлеп орындауға оның құқықтарын қоса отырып, Банктің құқықтарына қандай да бір залалсыз жасалуы тиіс.

14. КЛИЕНТКЕ АРНАЛҒАН АҚПАРАТ

Банк кітабы түпкілікті және міндетті болып табылады. Банкпен ұсынылған шотқа қатысты барлық анықтамалар, көшірмелер немесе басып шығарылған құжаттар сот үдерісі кезінде немесе басқа жағдайларда клиент үшін түпкілікті және сенімді дәлел болуы керек.

Клиент пен Банктің мүдделерін қорғау мақсатында Клиент Банктен келіп түскен кез-келген қоңыраудың жазылатындығын түсінуі және қабылдауы тиіс.

15. БАНК ҚҰПИЯСЫНАН БАС ТАРТУ

15.1 Осымен Клиент Қазақстан Республикасының банк заңнамасына сәйкес Банк құпиясын құрайтын кез-келген немесе барлық ақпараттың Банктің, оның қызметкерлерінің, уәкілетті өкілдерінің, акционерлерге және агенттерге ашуға өзінің келісімін береді:

- (a) Банктің жалғыз акционеріне, сонымен қатар, Банктің жалғыз акционерінің еншілес ұйымдарына, аудиторларға, заң кеңес берушілеріне және Банктің басқа кәсіби кеңес берушілеріне;
- (b) Банктің құқықтары мен міндеттемелерін беруге немесе қайта табыстауға байланысты үшінші тұлғаларға, Шарт бойынша берешекті өндірудің рәсіміне байланысты коллекторлық агенттіктерге;
- (c) Банктің тікелей дебеттеу/акцептісіз немесе Картаны Ұстаушылардың шоттарынан ақшалай қаражатты Банктің пайдасына алуы арқылы ақшаны алуына байланысты банктерге немесе банктік емес ұйымдарға;
- (d) Банк пен оның акционерлерінің (акционерінің) қолданыстағы заңнаманың талаптарын және нормативтік құжаттарды сақтауы мақсатында, Банк пен оның акционерлерін (акционерін) қадағалауды және реттеуді жүзеге асыруға уәкілетті шетелдік мемлекеттің кез-келген мемлекеттік органына.

15.2 Банктің қызметтерді ұсынуы туралы шартқа қол қойғаннан кейін Банктің магнитті тасымалдаушыларда электрондық үлгіде банк құпиясын және жазбаларын сақтауға, беруге, өңдеуге және басқа әдістерді пайдалануға (оның ішінде Қазақстан Республикасының шегінен тыс жерлерде дерекқорларды өңдеуге) құқылы екендігін Клиент мойындайды және келіседі және Банктің файлдарынан, кітаптарынан, жазбаларынан немесе шоттарынан көшірме ретінде шығарылған хабарламалардың, факсимиле телекстерінің, магнитті тасымалдаушылардың, ленталардың, компьютерлік басып шығарылған құжаттардың және сурет көшірмелерінің оның мазмұнының анықтылығының дәлелі болып табылатындығымен келіседі.

15.3 Клиент Банктің үшінші тұлғалардың қызметтерін пайдалана алатындығымен және кез-келген осындай үшінші тараптың банк шоты туралы шартқа қол қойған кезінде алынған клиент пен оның шотына қатысты Банктің кітаптары мен жазбаларына қолжетімділікке ие бола алатындығымен келіседі және оны мойындайды.

15.4 Клиент Банкпен, оның лауазымдық тұлғаларымен, қызметкерлермен немесе агенттермен сұралатын ақпаратты ұсынатындығымен келіседі және Банктің, оның қызметкерлерінің немесе агенттердің олардың қарауы бойынша келесілер үшін қажет деп табатын кез-келген ақпараттарын ұсынуға міндеттеледі:

- акционерлер, Банктің үлестес тұлғалары, оның өкілеттіктерінің кез-келгені, еншілес ұйымдар, филиалдар мен кез-келген құзыреттер мен Банктің басқа бөлімшелері үшін;
- қызметті Жеткізушілер үшін, оған Банктің құпиялық қажетті шарттарын сақтай отырып, Банк нақты бір қызметтерді сеніп тапсырған, Қазақстан Республикасының шегінде болсын, оның шегінен тыс болсын сеніп тапсырған тұлғалар кіреді;
- Банктің құқықтарына немесе міндеттемелеріне ие кез-келген нақты немесе әлеуетті тұлғалар үшін;
- кез-келген Кепілгер, Кепілзат беруші немесе Клиенттің қауіпсіздігін қамтамасыз етуші үшінші тарап үшін;
- кепілдік мақсатында үшінші тараптан кез-келген сұранысқа жауап беру үшін;
- Банктің мүддесіне қызмет ететін кез-келген адвокаттарға, бухгалтерлерге немесе басқа кәсіби кеңес берушілерге және/немесе тәуелсіз мердігерлерге;
- кез-келген құзыретті реттеуші, салық немесе басқа үкіметтік орган үшін;
- Ақпараттарды ұсыну Банктің пікірінше Банк үшін тиімді болатын басқа тұлғалар үшін.

15.5 Клиент осындай ақпараттарды ашудың нәтижесінде туындаған кез-келген залалдар немесе зияндарға Банкке берілетін кез-келген талап ету құқығынан бас тартады және қандай да бір наразылықтарды ұсынбайды.

16 ХАБАРЛАМАЛАР

Барлық хабарламалар мен басқа хабарландырулар Клиентке жазбаша үлгіде шотты ашуды тіркеу үлгісінде көрсетілген мекенжай бойынша жіберіледі және егер басқасы шартпен анықталмаса, хабарламаны жіберген уақыттан бастап 7 (жеті) күннің ішінде Клиентпен алынды деп саналады. Банк кез-келген жоғалтулар немесе кідіртулер үшін жауап бермейді. Клиенттің мекенжайының өзгеруі туралы хабарлама тиісті мәліметтер банк құжаттарында өзгертілгенге дейін назарға алынбайды.

17 ЖҰМЫСТЫҢ ЗАҢДЫ ӘДІСТЕРІ

Егер Банк қаражаттар заңсыз немесе заңсыз мәміленің нәтижесінде алынды деп санаса, шоттағы кез-келген қаражатты бұғаттауға дейінгі шараны қолдана отырып, кез-келген шараларды қабылдауға құқылы. Банктің шешімі осыған қатысты түпкілікті болуы тиіс. Банк сонымен қатар Қазақстан Республикасындағы және басқа шет елдердегі күдікті транзакциялар және/немесе заңсыз ақшаларды жылыстатудың кез-келген фактілері туралы хабарлауы мүмкін.

Банк заңдар мен қолданыстағы ережелердің аясында, ақшалардың жылыстауымен күресу бойынша барлық күшін салады және өзінің қалауы бойынша, кей-кейде клиенттен қосымша мәліметтерді немесе ақпараттарды ұсынуды талап етуі мүмкін және операцияларға қатысатын уәкілетті органдар үшін соны қамтамасыз етуі мүмкін. Егер талап етілген ақпарат клиенттермен дер кезінде ұсынылмаса, Банк мәмілелердің орындалуының кідіруі кезінде өзіне ешқандай жауапкершілік артпайды.

18 ҚОЛДАНЫЛАТЫН ЗАҢНАМА ЖӘНЕ ҚҰЗЫРЕТ

18.1 Осы Ережелер Шарифатқа қарсы келмейтін деңгейде Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес реттелуі және орындалуы тиіс және Клиент осы ережелерге

байланысты туындауы мүмкін кез-келген сот талқылаулары мен даудың реттелуін қарастыру және анықтау үшін Қазақстандық соттың құзыретіне сөзсіз бағынады.

- 18.2** Клиент сот талқылаулары мен тыңдалымдары үшін сотты таңдауға қатысты қазір туындаған немесе кейіннен туындайтын кез-келген наразылықтардан, осы Ережелердің шарттарын қабылдауға байланысты туындауы мүмкін кез-келген дауларды реттеу туралы талаптарды, наразылықтарды немесе өтініштерді беруден сөзсіз бас тартады және осындай соттардың жарамсыз және тиіссіз деп танылуы туралы ешқандай талаптарды бермеуге келіседі.
- 18.3** Қазақстан Республикасының соттарының құзыреттеріне бағыну Банктің тиісті құзыретті басқа сотында клиентке қарсы іс қозғау құқығын шектемейді, сол сияқты істі бір немесе бірнеше құзыреттерде қабылдау оның бір уақытта жасалғандығына тәуелсіз, кез-келген басқа құзыретте талқылау жұмыстарын жүргізуді шектемейді.
- 18.4** Тараптар сыйақыны алу мен төлеудің Шарифатқа сәйкес рұқсат етілмейтіндігімен келіседі және мойындайды және сәйкесінше егер осы Ережелер бойынша тиесілі кез-келген сомаларды төлеу туралы талаптар сотқа заң бойынша берілетін болса және мұндай соттар құқықтық жүйенің заңдарын қолдана отырып төлеуге жататын сомаға қатысты сыйақыны төлеу бойынша міндеттемелерді жүктесе, Тараптардың сөзсіз осындай сыйақыны алу құқығынан бас тартатындығымен келіседі.